U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **I. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2011, č. j. OAM-360/ZA-ZA06-ZA14-2011, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 6. 2013, č. j. 28 Az 39/2011 – 90,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalovaný (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 12. 12. 2011, č. j. OAM-360/ZA-ZA06-ZA14-2011, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Stěžovatel posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastavil. Krajský soud se ztotožnil s názorem stěžovatele, že žalobce v opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti vyžadující nové meritorní posouzení. Jako případná nova by mohlo být nahlíženo na zdůrazněné zdravotní potíže žalobce a jeho problémy náboženského charakteru. Krajský soud má však za to, že žalobci nic nebránilo v řízeních předchozích, aby na tyto skutečnosti poukázal. Krajský soud dále dospěl k závěru, že je dán důvod pro zrušení správního rozhodnutí, neboť se stěžovatel nezabýval případnými důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany tak, jak je požadováno v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012 č. j. 3 Azs 6/2011 - 96. V odůvodnění správního rozhodnutí absentovala úvaha stěžovatele o tom, zda nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z tohoto jediného důvodu krajský soud rozhodnutí stěžovatele podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný napadl rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové včas podanou kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Má za to, že požadavek krajského soudu, aby se v odůvodnění správního rozhodnutí zabýval zkoumáním doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, odporuje zákonu, evropskému právu i konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel zdůrazňuje, že se v rámci předběžného posouzení věci zabýval tvrzeními uvedenými v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Na základě těchto skutečností dospěl k závěru o nepřípustnosti žádosti žalobce, jehož příběh byl dostatečně vyhodnocen v předchozím řízení ve věci mezinárodní ochrany. Samotné předběžné posouzení věci se logicky nepopisuje v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení, jelikož ze samotného faktu tohoto typu rozhodnutí vyplývá, že nebyly zjištěny nové skutečnosti dle ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu. Pokud by stěžovatel dospěl v rámci předběžného posouzení k závěru o nutnosti zkoumat možné důvody udělení doplňkové ochrany, nemohl by řízení ve věci zastavit, ale musel by vydat meritorní rozhodnutí ve věci. Stěžovatel odkazuje na čl. 25 směrnice 2005/85/ES či na čl. 33 odst. 1 směrnice 2013/32/EU, v němž je výslovně zakotveno, že členské státy nemusí posuzovat: *„zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle směrnice 2011/95/EU, považuje-li se žádost podle tohoto článku za nepřípustnou“*. Stěžovatel respektoval také názor rozšířeného senátu NSS, který v rozsudku č. j. 3 Azs 6/2011 - 96 ze dne 6. 3. 2012, výslovně judikoval: *„Zastavuje-li správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zároveň o věci samé, tedy o mezinárodní ochraně (tzn. ani o azylu, ani o doplňkové ochraně), rozhodovat“*.

Stěžovatel rovněž odmítá výtku soudu, že se měl vyjádřit k tomu, zda v zemi původu žadatele nedošlo k zásadní změně situace, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, je rozsah dokazování ve správním řízení ve věcech azylových dán obsahem podané žádosti. Stejně tak povinnost tvrzení leží výlučně na žadateli o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení ve věci mezinárodní ochrany neuvedl žalobce žádnou skutečnost vypovídající o tom, že by se situace v jeho zemi původu změnila. Žádná taková skutečnost ani nevyšla v řízení najevo, není ani stěžovateli známa z jeho úřední činnosti. Stěžovatel popsal situaci žalobce jako totožnou se situací v době jeho předchozích žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Pokládá proto za nepřípustný formalismus, jestliže krajský soud žádá, aby se výslovně vyjádřil k tomu, zda k nějaké změně situace v zemi původu žalobce nedošlo, neboť by se jednalo toliko o konstatování stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tento požadavek je podle stěžovatele nezákonný také proto, že zásadní změna situace v zemi původu žalobce by byla důvodem pro to, aby v rámci předběžného posouzení vyloučil možnost zastavení řízení pro nepřípustnost žádosti.

Podle stěžovatele je tato kasační stížnost přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Krajský soud nerespektoval procesní charakter rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti žádosti, v němž se dle zákona i evropských směrnic nezkoumá případ žadatele meritorně, tj. správní orgán se nezabývá otázkou azylu ani otázkou doplňkové ochrany. Judikatorní zásah Nejvyššího správního soudu pak dle stěžovatele vyžaduje soudem nerespektovaná „dvoufázovost“ řízení o opakovaných žádostech. V první fázi předběžného posouzení se řeší, zda se jedná o nové skutečnosti či zjištění relevantní z pohledu mezinárodní ochrany, kdy pozitivní odpověď

znamená vždy meritorní zkoumání případu. Negativní odpověď vede k zastavení řízení pro nepřípustnost žádosti. Stěžovatel má za to, že krajský soud provedl rozšiřující výklad odstavce 19 rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, neboť v daném případě nevyšla najevo žádná změna situace v zemi původu žadatele, která by měla relevanci z pohledu mezinárodní ochrany. Stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla podána ve věci azylu, musel Nejvyšší správní soud mj. posoudit, zda je podaná kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č.j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvody přijatelnosti uplatněné stěžovatelem v podané kasační stížnosti nesplňují výše uvedená kritéria. Problematikou opakovaně podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, publikovaném pod č. 2642/2012 Sb. NSS. Rozšířený senát zde dospěl k závěru, že správní orgán je povinen v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak i doplňkové ochrany. Rozšířený senát současně zdůraznil, že zastavuje-li správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zároveň o věci samé, tedy o mezinárodní ochraně (tzn. ani o azylu, ani o doplňkové ochraně), rozhodovat.

Rozšířený senát dále uvedl, že odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu

nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany [odstavec 19 odůvodnění].

Nejvyšší správní soudu se zřetelem k uvedeným závěrům rozšířeného senátu konstatoval, že krajský soud nesprávně stěžovateli vytkl, že se nezabýval důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany. Nejedná se zde však o natolik zásadní pochybení, jež by mohlo založit přijatelnost kasační stížnosti. Krajský soud totiž současně zcela v souladu se závěry rozšířeného senátu shledal, že správní rozhodnutí neobsahuje úvahu o tom, zda nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Neobstojí ani argumentace stěžovatele, že se situací v zemi původu žalobce fakticky zabýval a že pokud by dospěl k závěru o zásadní změně této situace, nemohl by řízení ve věci zastavit, ale musel by vydat meritorní rozhodnutí. Krajský soud totiž stěžovateli nevytýkal, že situaci v zemi původu v rámci hodnocení přípustnosti kasační stížnosti žalobce neposoudil, ale to, že tuto úvahu nezahrnul do odůvodnění svého rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že neshledal přijatelnost kasační stížnosti z důvodů tvrzených stěžovatelem, ani z úřední povinnosti pak nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 18. prosince 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu